

OPENBAAR
MINISTERIE
ARUBA

Jaarplan 2024

Openbaar Ministerie Aruba

I INLEIDING

Wij bevinden ons reeds in het tweede jaar van de vijfjarige periode die ons visiedocument ‘Op weg naar 2027’ beslaat. Onze doelstellingen, activiteiten en beoogde resultaten vloeien dan ook voort uit het voornoemd visiedocument. Dit document bevat naast een uiteenzetting op hoofdlijnen van de ambities en strategieën voor de criminaliteitsbestrijding voor de jaren 2023, ook een beschrijving van de rol die het Openbaar Ministerie Aruba (OM) daarbij voor zichzelf ziet weggelegd. Tenslotte schetst het visiedocument nadrukkelijk de verwachtingen van de integrale samenwerking met partners voor een structurele en duurzame bestrijding van de criminaliteit.

Een van de doelstellingen die het OM in 2023 niet heeft kunnen realiseren, is het opstellen van de Richtlijn Milieucriminaliteit. Dit bleek te ambitieus. Bij de voorbereidingswerkzaamheden heeft het OM namelijk geconstateerd dat het aan nieuwe wetgeving ontbrak, er geen bestuurlijke Plan van Aanpak beschikbaar was noch voldoende opsporingscapaciteit. Door het ontbreken van deze essentiële voorwaarden, was het OM niet in staat om deze voor het milieu van Aruba belangrijke richtlijn op te stellen. De overheid is eerst aan zet om te zorgen voor goede wetgeving en goed bestuurlijk beleid.

Het streven voor 2024 is ongewijzigd in vergelijking met de afgelopen jaren. De ambities van het OM op verschillende terreinen, worden in hoofdstukken belicht als focuspunten zoals: de slachtofferbejegening conform het nieuwe Wetboek van Strafvordering, de verduurzaming van de aanpak van ondermijnende criminaliteit, de aanbevelingen aan het adres van het OM in het Caribbean Financial Action Task Force (CFATF) mutual evaluation report 2022, de afronding van het herziene formatieplan en het op orde brengen van de interne digitale informatiehuishouding.

Behalve de hierboven genoemde ambities heeft het OM ook langlopende projecten zoals de digitalisering van onze systemen alsmede de verzelfstandiging van het eigen goederen en diensten beheer. Dit laatste project is gestart met het eigen beheer van de dienstreizenprocedure, goedgekeurd in de ministerraad van 28 november 2017. Sindsdien zijn diverse besluiten genomen, doch dit proces is nog niet afgerond vanwege onder meer de vertraging tijdens de COVID-19 periode. In 2024 zal dit project weer worden opgepakt teneinde van het OM een zelfstandige, onafhankelijke, magistratelijke organisatie te maken.

Naast de doorlopende uitvoering van zijn kerntaken en de voornoemde activiteiten neemt het OM ook actief deel aan diverse overlegvormen zoals de Centrale Stuurgroep en de Adviesgroep van het recherchesamenwerkingsteam, de bijeenkomsten van de Justitiële Vierlandenoverleg

(JVO), aan de JVO Werkgroep Forensische zorg, TBS en Pij, AML/CFT¹ grote en kleine stuurgroepen en de Kustwachtcommissie.

Het OM streeft ernaar zijn jaarplan tijdig uit te brengen. Wegens onderbezetting op de afdeling Beleid en Strategie is dit echter een uitdaging. Het jaarplan 2024 is vastgelegd op 8 april 2024 en gepubliceerd op 9 april 2024.

¹ Anti Money Laundering/Countering the Financing of Terrorism.

II BELEID & STRATEGIE

a. Focuspunten 2024

Slachtofferbejegening

Op 1 april 2024 treedt het nieuwe Wetboek van Strafvordering in werking. De wet geeft het slachtoffer meer rechten, onder meer op het gebied van inzage in processtukken, het recht op bijstand, een tolk en (in sommige gevallen) het spreekrecht tijdens de behandeling van de rechtszitting. De nieuwe wet heeft tot doel om de positie van het slachtoffer in het strafproces te versterken, en om het vertrouwen van slachtoffers in politie en justitie te bewaren of te herstellen zodat herhaald slachtofferschap wordt vermeden.

Het slachtoffer is hoofdzaak voor het OM, geen bijzaak. De uitgebreide rechten die het nieuwe wetboek met zich meebrengt zal kwantitatieve werkdruk voor het OM opleveren, zowel in de eerste als tweede lijn. De aanstelling van een medewerker slachtofferzorg die slachtoffers en nabestaanden zal informeren, begeleiden en ondersteunen is dan ook een “must”. Vanaf dit jaar staat deze functie op de personeelsbegroting en op het nieuwe (nog goed te keuren) formatieplan. Vooruitlopend op de vaststelling van het nieuwe formatieplan is een kandidaat geselecteerd na een sollicitatieronde. Deze functionaris is gelijk met de inwerkingtreding van het nieuwe Wetboek van Strafvordering per 1 april 2024 met haar werkzaamheden aangevangen. De Richtlijn Slachtofferzorg uit 2007 dient conform de nieuwe slachtofferrechten te worden geactualiseerd.

Ondermijningsaanpak

Ter versterking van de aanpak van ondermijningsvraagstukken in Aruba zal Nederland in 2024 weer middelen beschikbaar stellen aan het OM ingevolge de onderlinge regeling houdende de financiering van de duurzame ondermijningsaanpak in Aruba. Uit deze middelen zullen de functionarissen betaald worden die sinds 2022 en 2023 in dienst zijn en die belast zijn met de opsporingsonderzoeken van de Landsrecherche (LR) en het RST en de UGC van het Korps Politie Aruba (KPA). In 2024 zal bovendien meer capaciteit worden toegevoegd. Dit zijn in ieder geval een beleidsmedewerker AML/CFT (Ondermijning) en een BOB/zittingsvoorbereider (Ondermijning). Op 1 januari 2024 is een medewerker Financieel Beheer (Ondermijning) van start gegaan. Deze extra medewerkers zullen betere ondersteuning bieden bij de ondermijningszaken. Dit zal bijdragen aan de versterking van de bestrijding van ondermijnende criminaliteit.

De in 2023 opgerichte Werkgroep ondermijning van het OM heeft in februari 2024 het Actieplan ondermijning voorgelegd aan de Directie van het OM die dit heeft goedgekeurd. Het Actieplan zal nu nader operationeel en beleidsmatig worden uitgewerkt. Het Actieplan is een levend document dat concrete doelstellingen met bijbehorende acties beschrijft voor een duurzame, integrale aanpak in Aruba. Denk hierbij aan actiepunten die voorzien in het leggen van een duurzame basis voor de aanpak in de komende jaren, zoals het opstellen van barrièremodellen met ketenpartners op ondermijningsthema's en nader onderzoeken of aansluiting kan worden gezocht bij preventieve programma's in de regio. Het Actieplan OM Aruba zal afgestemd worden met het Actieplan van het OM Carib.

Deelname aan de Werkgroep Bestuurlijke Aanpak Aruba, in persoon van de beleidsmedewerker ondermijning, blijft ook in 2024 ongewijzigd. Deze werkgroep heeft in februari 2024 een Koninkrijkssummit georganiseerd samen met Curaçao, Sint Maarten, de BES-eilanden en Nederland. Daarnaast heeft de Werkgroep Bestuurlijke Aanpak Aruba, na uitstel, voor het eerst de multidisciplinaire Taskforce voor het project bijeenroepen. Deze Taskforce moet in de toekomst gezamenlijk verschillende acties gaan uitvoeren, zoals het organiseren van een bewustwordingscampagne en de overheid adviseren ten aanzien van de bestuurlijke aanpak van ondermijning.

Tevens zal het OM in 2024 samen met de LR verder onderzoeken of de inzet van bestuurlijke rapportages naast of in plaats van strafrechtelijke onderzoeken gerealiseerd kan worden. Bestuurlijke rapportages brengen in beeld hoe het bestuur kan bijdragen aan het voorkomen van ondermijnende strafbare feiten. Met het structureel verhinderen van (georganiseerde) criminaliteit in bepaalde sectoren of branches wordt een groter maatschappelijk effect bereikt dan met een individuele strafzaak, hoe belangrijk die strafzaak ook is. Het OM zal met bestuurlijke rapportages in feite aanbevelingen doen aan het bestuur.

(C)FATF en de bestrijding van witwassen

Als Koninkrijkspartner is Aruba lid van de Financial Action Task Force (FATF). Daarnaast is Aruba zelfstandig lid van de CFATF. De (C)FATF is een intergouvernamenteel beleidsvormend orgaan die de aangesloten landen niet alleen beoordeelt op de aanwezigheid van sluitende regelgeving om witwassen en terrorismefinanciering te voorkomen, maar ook op effectiviteit van de handhaving van die regelgeving.

Aruba is in de laatste evaluatie (mei 2022) door de (C)FATF positief beoordeeld en in het reguliere follow-up monitoringsproces geplaatst. Aruba dient in september van dit jaar een voortgangsrapportage in te dienen over de aanbevolen acties uit de evaluatie. De (C)FATF heeft gesignaleerd dat er te weinig witwasonderzoeken worden gedraaid wegens gebrek aan financiële

opsporingscapaciteit. De wens voor meer financiële opsporingscapaciteit vanuit het OM is al sinds jaar en dag bekend. Immers, zonder opgeleide financiële rechercheurs geen processen-verbaal en zonder processen-verbaal geen vervolging. In 2024 wordt vanuit het RST 2 fte financieel rechercheurs ondergebracht bij de LR en 4 fte bij het KPA. Verder is aanbevolen om voortdurend te investeren in cursussen en trainingen voor de opsporingsdiensten en het OM met betrekking tot witwasonderzoeken en het vervolgen van witwascriminaliteit. Evenals in 2023 zal ook in 2024 worden gestreefd naar het organiseren van (basis)cursussen financieel researcheren en dossiervorming voor leden van het Afpakteam, de LR en het Bureau Financieel Onderzoek (BFO) van het KPA.

Dit jaar wordt een beleidsdocument witwassen opgesteld, met als doel vaker over te gaan tot opsporing en vervolging van witwascriminaliteit. De focus moet echter niet uitsluitend zien op het strafrechtelijk vervolgen van verdachten voor witwascriminaliteit, maar ook op het afpakken of ontnemen van hun crimineel vermogen. Gevangenisstraffen worden door criminelen niet zelden als beroepsrisico gezien en op de koop toe genomen. Pas wanneer de illegaal verkregen winsten worden ontnomen, doet dat de crimineel het meeste pijn. Bovendien wordt zo voorkomen dat criminele opbrengsten worden geherïnvesteerd in nieuwe criminele activiteiten of worden witgewassen in de bovenwereld.

Ook de aanbevelingen betreffende terrorismebestrijding en terrorismefinanciering zijn vorig jaar door het Nationaal Sanctiecomité (onder voorzitterschap van de procureur-generaal) opgepakt. Binnen het Comité vindt overleg plaats dat op basis van voldoende indicatoren aan de minister van justitie een aanbeveling tot aanwijzing kan doen van (rechts)personen en entiteiten die betrokken zijn bij terroristische activiteiten en wiens financiële tegoeden daarom als sanctie worden bevroren. De aanbevelingen hebben geleid tot de nodige aanpassingen in stukken, documenten en werkwijzen die voor advies aan de Directie Wetgeving en Juridische Zaken (DWJZ) zijn aangeboden. Na goedkeuring dienen de werkwijze van het Comité en de bevroeringsprocedures te worden gepubliceerd.

Het OM let scherp op een mogelijke dreiging van terrorisme en terrorismefinanciering. Op dit moment is er voldoende deskundigheid in huis met onze afpakofficier van justitie die zicht heeft op criminele geldstromen in het algemeen en in dat kader ook cursussen heeft gevolgd. Het OM heeft een goede informatiepositie in Aruba. Vooralsnog vloeit uit de informatiepositie geen aanwijzing van terrorisme dreiging of financiering. Bovendien onderhoudt het OM goede contacten met de Veiligheidsdienst van Aruba, het Nationaal Centraal bureau Terrorismebestrijding, Veiligheid en Interpol (NCTVI), de Financial Intelligence Unit (FIU-Aruba) en de terrorisme officier van justitie van het Landelijk Parket in Nederland. Vanuit die instanties ontbreken vooralsnog meldingen.

Herziening formatieplan 2017

De scheiding van de stroom misdrijfzaken en overtredingszaken, de daarmee gepaard gaande beoogde invoering van het bedrijfsprocessensysteem PRIEM (een project dat al een aantal jaren bezig is) en de invoering vorig jaar van het bedrijfsprocessensysteem Paga Bo Boet heeft voor de organisatie gevolgen voor de huidige werkprocessen en voor de herverdeling van de werkzaamheden van de afdeling Executie en Justitiële Documentatie en de afdeling Administratie. De beoogde invoering van PRIEM heeft als gevolg gehad dat het formatieplan 2017 herziening behoefde. Besloten is vervolgens om ook de taken en aantal fte's van de andere afdelingen binnen het OM in dit herzieningsproces te betrekken. De Departamento Recurso Humano (DRH) ondersteunt het OM in dit proces sinds 2022. Dit jaar staat in het teken van het formaliseren van het nieuwe formatieplan.

Informatiehuishouding organisatie

Langs de lijnen van het visiedocument 2023-2027 waarin kort samengevat, de basis verder op orde brengen een speerpunt is, wordt dit jaar beoogd door middel van een Plan van Aanpak de digitale informatiehuishouding van het OM te verbeteren en toegankelijker te maken. Hiertoe moeten werkprocessen worden beschreven en vastgelegd. Procesbeschrijvingen geven inzicht in een proces, helpen de organisatie om te brainstormen over ideeën voor procesverbetering en verbeteren de interne communicatie. Uit procesbeschrijvingen kan men ook halen waar in de organisatie (hoeveel) mensen missen op de werkvloer (formatie). Ze dragen ook bij aan controle en leggen knelpunten bloot, zodat processen kunnen worden bijgestuurd. Het idee is om te beginnen met procesbeschrijvingen op de afdeling Bedrijfsvoering. Deze zal hierin mogelijk worden ondersteund door een stagiaire van de universiteit van Aruba. Eventueel kan dit project ook uitbesteed worden aan een deskundig bureau.

b. Voortgezet beleid

Tenuitvoerlegging van straffen

Een geloofwaardige en effectieve rechtshandhaving staat of valt met een geloofwaardige tenuitvoerlegging van de opgelegde straffen en maatregelen. Daadwerkelijke, snelle en volledige executie is nodig om met de strafrechtelijke interventies effect te bereiken. Opgelegde straffen moeten afdwingbaar zijn. Wegens structureel gebrek in het KIA is het noodzakelijk om afspraken en beleid vast te stellen als het gaat om de volgorde van de tenuitvoerlegging van vrijheidsstraffen en de vervangende hechtenis. Sinds 1 januari 2023 hanteert het OM dit beleid en is, in verband met transparante communicatie, dit document begin februari 2024

gepubliceerd op de website van het OM. Het OM is vanaf juni 2023 begonnen met het actief innen van de door de rechter opgelegde geldboetes met de hulp van twee nieuwe collega's en is van plan om de inning van geldboetes in 2024 voort te zetten en uit te breiden. Daarvoor zijn met ingang van 1 april 2024 drie nieuwe collega's aangetrokken. Daarnaast is het OM per 1 april 2024 ook begonnen met de tenuitvoerlegging van de door de rechter opgelegde vrijheidsstraffen aan veroordeelden die op vrije voeten waren ten tijde van de veroordeling.

Transparant mediabeleid

Via de media legt het OM aan het publiek verantwoording af door gericht en actief te communiceren over de aanpak en preventie van criminaliteit en over de ontwikkelingen in onderzoeken en strafzaken. Hiermee wordt de samenleving voorzien van de informatie die nodig is voor een goed publiek debat over de strafrechtspleging. Voorlichting wordt behalve ten behoeve van het publiek belang van de openbaarheid in de strafrechtspleging ook ingezet in het kader van transparantie en ter voorkoming van maatschappelijke onrust.

Dit jaar zal wederom worden ingezet op een actief communicatiebeleid waarbij het OM voortdurend blijft zoeken naar nieuwe, creatieve mogelijkheden om de samenleving te informeren en zich steviger te positioneren als een betrouwbare en transparante partner. Het OM heeft twee officieren van justitie als perswoordvoerder.

Steviger inzetten op samenwerking

Corruptie, (zware) ondermijning, mensenhandel en mensensmokkel zetten de veiligheid onder druk. Om deze en andere veiligheidsdreigingen het hoofd te kunnen bieden, blijft de samenwerking en verbinding met alle veiligheidspartners, zowel lokaal, interregionaal als internationaal, van cruciaal belang. Belangrijke voorwaarden voor een effectieve samenwerking zijn echter, naast de eigen taakstelling en eigen regie, het samen keuzes maken en prioriteiten bepalen. Dit moet gebeuren aan de hand van een informatie gestuurd proces. Bij de aanpak van lokale en grensoverschrijdende ondermijnende criminaliteit moeten voortdurend keuzes worden gemaakt en prioriteiten gesteld op basis van ontwikkelingen, trends en fenomenen.

Het OM heeft de wens uitgesproken dat het Fusion Center (FC), dat eind 2016 is opgericht, herstart wordt. Het FC is een multi-disciplinair samenwerkingsverband waarin het OM, het KPA, de Kustwacht, de KMar, het RST, de Douane en de FIOT zijn vertegenwoordigd. Het FC heeft onder meer tot doel om door informatie-uitwisseling te komen tot producten ten behoeve van de versterking van de informatiepositie van alle partijen om de veiligheid in Aruba te vergroten.

Als gevolg van de afspraken uit het JVO is ter versterking van het grenstoezicht het Intelligence Center (IC-grens) opgericht. Ook het IC-grens is een multidisciplinair team waarbij grensdiensten (KPA, Immigratie, Douane, VDA, NCTVI, Kustwacht en de KMar) bij elkaar komen om informatie te delen met betrekking tot onderwerpen die de grens betreffen. De missie is het leveren van Intelligence producten die relevant zijn voor de sturing van alle diensten op het gebied van handhaving, toezicht, veiligheid en opsporing binnen het maritieme en luchtdomein. Het OM is geen partij, maar de informatieverzameling, deling en ontwikkeling gebeurt onder gezag van het OM, door de inzet van de informatieofficier van justitie in het kader van strafrecht.

De Stuurgroep Aruba, waaraan de commissaris van de recherchediensten, de rechercheofficier van justitie, de BCI-officier van justitie, de informatieofficier van justitie, het hoofd van de LR, het hoofd en de coördinator van de Intelligence-afdeling van het KPA (Infodesk), het hoofd van de Divisie Algemene Recherchediensten (DAR) en het hoofd van de Centrale recherchediensten deelnemen, komt maandelijks bijeen en maakt tactische en operationele keuzes in de projectmatige opsporingsonderzoeken. Bepaald wordt onder meer welke projectmatige onderzoeken gedraaid zullen worden en welke opsporingsdiensten daarmee belast worden. Het doel is om meer informatie gestuurde onderzoeken te doen. Op die manier kan men van alleen reactief opsporen komen tot doelgericht projectmatig opsporen.

Voor de rechersamenwerking tussen het RST, het OM Carib en de vier Korpsen van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en de BES is een Meerjarenbeleidsplan 2024-2027 en een Jaarplan 2024 opgesteld waarin verschillende doelen zijn omschreven. Voor 2024 zal de hoofdofficier van justitie van het OM een overleg instellen met het Hoofd RST en de Korpschef van het KPA over werkafspraken die onder meer gericht zijn op de inzet van het decentrale team en de afstemming en samenwerking tussen de verschillende teams van het RST en het KPA, het geven van inzicht in lopende onderzoeken en resultaten in Aruba en wat het effect van *twinning* is. Ook is het streven om capaciteit in de regio beter in te zetten. Zo wordt onderzocht of de ondermijningsofficieren van het OM en OM Carib over en weer bevoegd kunnen worden gemaakt. Daarnaast wordt bezien binnen welke juridische kaders en gezag de inzet van RST-medewerkers (met TSO-expertise) in o.a. Aruba mogelijk is. De samenwerking tussen de Coördinerend Informatieofficier van OM Carib en de ondermijnings- en informatieofficier van het OM wordt voortgezet en waar nodig uitgebreid. Het RST stelt in 2024 twee medewerkers beschikbaar aan de LR die zich uitsluitend bezighouden met corruptie onderzoeken. Eind 2024 zal in gezamenlijkheid het Jaarverslag 2024 en het Jaarplan 2025 worden opgesteld door de Werkgroep beleidsdocumenten waarin een beleidsmedewerker van het OM deelneemt. In 2024 zal de procureur-generaal van Aruba voorzitter zijn van de Centrale Stuurgroep, die bestaat uit de PG's en de Korpschefs van de Caribische landen en het Hoofd RST.

Ook blijft het OM, in persoon van de procureur-generaal, lid van het in 2023 opgerichte Ondernijmingsplatform Cariben. Hoewel dit een relatief nieuw samenwerkingsverband is, waarin Caribische partners die actief zijn in het Caribisch deel van het Koninkrijk bij de bestrijding van (grensoverschrijdende) criminaliteit, verenigd worden, kan voor het jaar 2024 worden gezegd dat het Ondernijmingsplatform zich gaat focussen op de strijd tegen crimineel vermogen, witwassen en afpakken. De procureur-generaal van het OM zal hierbij nauw betrokken worden. Welke concrete activiteiten hieruit zullen voortvloeien, zullen later in 2024 bekend worden. Daarnaast zal het Ondernijmingsplatform Nederland adviseren over grensoverschrijdende ondernijmende criminaliteit in de landen van Latijns-Amerika en Caribisch gebied (LAC-regio). Dit advies zal voornamelijk zien op inzet van Nederlandse diensten in de regio en ook thematisch, bijvoorbeeld over de aanpak van witwassen. Specifieke thematische sessies zijn door Nederland georganiseerd om input op te halen. Betrokken officieren van onder andere het OM zullen hieraan deelnemen. Daarnaast wil het Ondernijmingsplatform een analyse gaan maken van reeds lopende initiatieven op de aanpak van ondernijming in brede zin. Zijn er gaten in de aanpak of worden er zaken dubbel gedaan? Ook zal de samenstelling van het Ondernijmingsplatform in 2024 mogelijk worden uitgebreid met de vertegenwoordigers van de LR's, de FIU's, de douaneorganisaties en zal onderzocht worden hoe de aansluiting kan plaatsvinden met de Bestuurlijke Aanpak Ondernijming.

Integraal Afpakteam Aruba

Het Integraal Afpakteam Aruba betreft een structureel samenwerkingsverband welke is ondergebracht onder het OM, waarin het OM, het KPA, de douane, de belastingdienst (FIOT), de KMar, de Kustwacht, de FIU-Aruba en het RST deelnemen. De focus van het Afpakteam is zowel gericht op het doen van zelfstandige witwasonderzoeken als het ondersteunen van andere opsporingsinstanties bij strafrechtelijke onderzoeken. Daarnaast is de focus gericht op het zoveel mogelijk afpakken van crimineel vermogen in elke strafzaak die zich voordoet en zich daarvoor leent. De doelstelling is simpel en doeltreffend: het verstoren van de criminele industrie door op innovatieve en integrale wijze crimineel verkregen vermogen af te pakken en daarbij een helder signaal af te geven aan de samenleving dat misdaad niet loont.

Management Rapportage (MARAP)

In het Directieoverleg wordt sinds 1 januari 2023 gewerkt met een MARAP-cyclus ten behoeve van het parket in eerste aanleg. Dit levert nuttige informatie op over de instroom van strafzaken en de capaciteit die er zowel intern als bij de ketenpartners is om deze te kunnen verwerken. Er wordt in de MARAP nu ook inzicht gegeven in bepaalde ondernijmende criminaliteit strafzaken die gedraaid worden. In het herziene formatieplan van het OM, dat in 2024 wordt afgerond, is rekening gehouden met de functie van een procesmanager. De procesmanager controleert alle

primaire processen op efficiëntie en effectiviteit en doet de nodige aanbevelingen tot verbetering(en) waarop het management tijdig kan ingrijpen en processen kan bijsturen.

III OPERATIONELE DOELSTELLINGEN

Algemeen – bewaken voorraad en doorlooptijden

Het OM heeft in 2023 de gehele voorraad aan zaken van vóór 2023 beoordeeld en op deze manier alle achterstanden weggewerkt. Deze inhaalslag in beoordelen van zaken vertaalt zich helaas nog wel in een grote zittingsvoorraad. De planning is echter dat deze voorraad in 2024 met medewerking van het gerecht, door extra zittingen ter beschikking te stellen, zo goed als geheel zal worden weggewerkt. Het streven is nu om de voortgang van zaken en doorlooptijden te bewaken, zodat de achterstanden definitief verleden tijd zijn en zo recht wordt gedaan aan zowel de belangen van verdachten als van aangevers.

De aanpak van witwassen

Bij witwassen gaat het om het uitvoeren van transacties die erop gericht zijn crimineel geld een ogenschijnlijk legale herkomst te geven. Witwassen van crimineel verkregen gelden is strafbaar en witwassen werkt ondermijnend, omdat voor witwassen de financiële legale infrastructuur wordt gebruikt. Aruba biedt veel gelegenheidsstructuren om geld wit te wassen omdat het (ei)land een zeer toegankelijk en financieel aantrekkelijk investerings- en ondernemingsklimaat heeft. Hoewel is afgesproken met de opsporingsdiensten dat een financieel onderzoek in principe deel zal moeten uitmaken van elk opsporingsonderzoek naar zware of georganiseerde criminaliteit, laat de praktijk helaas een ander beeld zien. Er is nog steeds een groot tekort aan financieel rechercheurs. Dit gebrek is ook door de CFATF tijdens de meest recente evaluatie van Aruba gesignaleerd. Het grote tekort aan financiële opsporingscapaciteit laat zich in alle landen van het Koninkrijk zien. Desalniettemin wordt, waar mogelijk, onderzoek verricht naar aanleiding van verdachte transacties aangeleverd door de FIU-Aruba. Bij de witwasaanpak hoort ook een ontnemingscomponent. Een ontnemingsprocedure behoort een vast onderdeel te zijn van witwasonderzoeken. Zodoende kan ook deze vorm van criminaliteit niet lonen.

De aanpak van mensenhandel en mensensmokkel

De bestrijding van mensenhandel en mensensmokkel blijft een belangrijke prioriteit van het OM. Medio 2024 komt een officier van justitie naar Aruba die ervaring heeft op het thema mensenhandel en mensensmokkel die uiteindelijk de portefeuille gaat overnemen van de huidige officier van justitie. Binnen het OM vindt er - waarnaar gestreefd wordt in alle gevallen - daardoor

een warme overdracht plaats van bijna een jaar tussen de inkomende en uitgaande officier belast met deze portefeuille.

Dit criminaliteitsprobleem hangt nauw samen met de influx van ongedocumenteerden op Aruba en vereist een multidisciplinaire aanpak. De Taskforce Mensenhandel en Mensensmokkel van Aruba (TMMA) streeft ernaar te komen tot een gedegen integrale aanpak, waarbij niet alleen aan het strafrechtelijke aspect aandacht wordt besteed, maar ook andere disciplines hun rol en verantwoordelijkheid in de bestrijding van mensenhandel en mensensmokkel nemen. Na een onderbreking van een jaar is de voorzitter van de TMMA voornemens om deze werkgroep in 2024 nieuwe leven in te blazen. Het OM maakt officieel nog onderdeel uit van de TMMA en zal in 2024 nader bekijken wat de bijdrage van het OM in de TMMA zal zijn als bekend is welke koers en werkwijze de TMMA zal hanteren.

De Unit Mensenhandel en Mensensmokkel (UMM) van het KPA is verantwoordelijk voor de opsporing van en naar deze feiten. Voorzien wordt dat het UMM in 2024 op sterkte is en dankzij leden van de KMar de nodige ervaring in huis heeft waardoor er meer mogelijk is ten aanzien van het starten van (projectmatige) onderzoeken naar mensenhandel. Het OM zal samen met het KPA kijken naar de mogelijkheid om goede informatieproducten op te stellen op basis waarvan tactische onderzoeken gestart kunnen worden.

Meerjaarlijks wordt Aruba onderworpen aan evaluaties ten aanzien van mensenhandel en/of mensensmokkel waar het OM informatie voor moet aanleveren ten aanzien van de strafrechtelijke aanpak. Het OM zal ook in 2024 zijn medewerking aan deze (internationale) evaluaties verlenen. Voor 2024 gaat het in ieder geval om de *Trafficking in Persons* (TIP) rapportage van *The U.S. Department of State*, de *Annual Report of The Council of Europe's Group of Experts on Action Against Trafficking in Human Beings*, een rapportage (en andere afspraken) uit de MOU van samenwerking ter voorkoming en bestrijding van mensenhandel en mensensmokkel binnen het Koninkrijk en twee halfjaarlijkse rapportages voor de Landelijk Coördinator Mensenhandel en Mensensmokkel voor Aruba.

Het OM verwacht daarnaast de uitkomsten te ontvangen van de in 2023 gedane evaluatie van het Protocol tegen de smokkel van migranten over land, over zee en door de lucht tot aanvulling van het Verdrag van de Verenigde Naties tegen grensoverschrijdende georganiseerde misdaad. Sinds de zomer van 2023 beschikken de andere Caribische (ei)landen over ervaren mensenhandel officieren van justitie. Naar aanleiding hiervan zullen ook op dit vlak de banden met het OM Carib meer worden aangehaald, en kunnen ook cursussen en andere expertmeetings plaatsvinden.

De aanpak van corruptie

De bestrijding van corruptie is sinds jaar en dag een prioriteit. Corruptie heeft grote invloed op de maatschappij en verstoort op verschillende manieren het evenwicht in de samenleving en de kwaliteit van het leven van individuele burgers. Tevens ondermijnt corruptie niet alleen de rechtsstaat, maar ook het imago van Aruba wereldwijd.

Het OM draagt vanuit een strafrechtelijke invalshoek bij aan de bestrijding van corruptie. Vaak gebeurt dit door de rechtstreeks onder de procureur-generaal ressorterende LR in samenwerking met het RST en in samenwerking met het KPA. Corruptie (gerelateerde) onderzoeken vragen om nauwgezette en afgewogen beslissingen, zijn vaak internationaal georiënteerd en kosten (daardoor) veel tijd. Hoewel het ongeduld van de samenleving wordt herkend, blijft zorgvuldigheid voorop staan.

De LR is bij uitstek de opsporingsinstantie op Aruba die corruptie-gerelateerde opsporingsonderzoeken voorbereid en oppakt. De afgelopen jaren heeft de LR, onder leiding van het OM, een aantal omvangrijke en gecompliceerde onderzoeken verricht met goede resultaten. De kwaliteit en resultaten van de uitgevoerde werkzaamheden door de LR worden door het OM als hoog beschouwd. Het OM hecht dan ook veel waarde aan de continuering van de goede samenwerking met de LR. Wel merkt het OM op dat voor een adequate aanpak van corruptie het van groot belang wordt geacht dat de bestaande gespecialiseerde recherchecapaciteit bij de LR wordt versterkt, conform het in het verleden vastgestelde aantal fte's in het formatieplan van de LR. Op dit moment heeft de LR enkel 12 fte en behoort 25 fte te zijn om op sterkte te zijn.

De aanpak van zedenmisdrijven

Zedendelicten zijn ernstige schendingen van de lichamelijke en geestelijke integriteit van het slachtoffer. Zedenzaken zijn daarmee ingrijpende zaken die vaak veel emoties oproepen. De ernst en het in grote mate voorkomen in Aruba brengt met zich mee dat een goede samenwerking met de zedenafdeling van het KPA onontbeerlijk is, zodat zaken snel worden opgepakt. De achterstand bij de aanpak van zedenzaken van enkele jaren geleden is opgelost. Voor 2024 blijft het een prioriteit om onderzoeken op dit gebied voortvarend op te pakken en af te handelen. Er zijn acht rechercheurs speciaal opgeleid om kinderen te horen die slachtoffers zijn van zedenmisdrijven.

De aanpak van relationeel geweld

In samenwerking met de ketenpartners uit het zorgdomein en het sociaaldomein werkt het OM hard aan de aanpak van dit type geweld. Hoewel opsporing en vervolging van daders van relationeel geweld een belangrijk onderdeel vormt binnen deze aanpak, is in veel gevallen juist

de inzet van zorg nodig om onveilige situaties te voorkomen en/of te beëindigen. De nadruk ligt hierbij dan op het voorkomen van nieuwe gevallen en het doorbreken van een gewelddadig patroon. Vanwege het gebleken succes van een in 2023 aangevangen gedragsinterventie training voor veroordeelden van partnergeweld onder de naam Cas Sigur, gaat de reclassering in 2024 tweemaal in het jaar uitvoering geven aan deze groepstraining.

De aanpak van jeugdcriminaliteit

Het OM heeft sinds jaar en dag extra aandacht voor de jeugdcriminaliteit. Het aantal strafbare feiten gepleegd door minderjarigen evenals de ernst van de gepleegde strafbare feiten lijkt te stijgen. De impact die jeugdcriminaliteit op de samenleving kan hebben, is niet te miskennen. Jongeren die zich bezighouden met gewapende overvallen, verkrachting of drugshandel en daarbij het gebruik van excessief geweld niet schuwen, zorgen voor sterke gevoelens van onveiligheid in de samenleving.

Bij de jeugdigen is veelal sprake van sociale problematiek. Het tijdig onderkennen van de sociale problematiek is van groot belang om in een zo vroeg mogelijk stadium maatregelen te kunnen treffen. Dit vraagt om een keten overstijgende aanpak. Het OM zal zich in 2024 blijven inzetten om tezamen met de ketenpartners binnen en buiten het Veiligheidshuis te streven naar een integrale en effectieve sluitende aanpak in de bestrijding van jeugdcriminaliteit.

De Reclassering is vorig jaar begonnen met Halt (Het Alternatief) project. Dit houdt in dat voor kleine vergrijpen de politie kan besluiten jongeren tussen de 12 en 17 jaar door te sturen naar Halt, alwaar zij de kans krijgen hun strafbare gedrag door middel van een kleine werkstraf recht te zetten. Door het voeren van gesprekken, het maken van werk- en leeropdrachten en het aanbieden van excuses, beoogt Halt grensoverschrijdend gedrag bij jongeren zo vroeg mogelijk te stoppen. Met als doel herhaling en een strafblad te voorkomen. Hiervoor zijn samen met de politie de nodige werkprocessen uitgewerkt en door de jeugdofficier van justitie zijn strafmaten-Halt vastgesteld.

Hoewel het Wetboek van Strafrecht voldoende mogelijkheden biedt ten aanzien van het jeugdstrafrecht, doen zich in de praktijk voortdurend uitdagingen voor als het gaat om de uitvoeringsmogelijkheden. In opdracht van het JVO gaat de werkgroep TBS-PIJ (onder voorzitterschap van de procureur-generaal) en de werkgroep GGZ een plan van aanpak ontwikkelen voor de realisering van een Forensische/GGZ-behandeling voor jongeren en volwassenen zowel ambulante, residentieel als binnen detentie in het Caribisch deel van het Koninkrijk. Daarnaast zal het OM trachten een onderzoek naar de oorzaken van de stijgende

trend vanaf 2016 tot en met 2022 in het aantal minderjarigen dat in aanraking komt met justitie te doen verrichten.

De aanpak van lokale drugscriminaliteit

Het OM richt zich met name op lokale drugscriminaliteit die leidt tot overlast voor burgers. Een deel van de drugstransporten vindt zijn weg op de lokale markt en wordt verkocht door straatdealers en vanuit drugspanden. Dit zorgt voor overlast en zet de leefbaarheid van de wijken onder druk. Unit Narcotica (voorheen Team drugspanden) van het KPA heeft heel wat jaren de lokale verkoop vanuit woningen intensief aangepakt waarbij mooie resultaten zijn behaald. De focus van het OM zal samen met Unit Narcotica ook in 2024 gericht zijn op de bestrijding van de maatschappelijke overlast die veroorzaakt wordt door de lokale drugsverkoop vanuit woningen of op straat.

Verbetering van verkeersveiligheid

Het OM blijft zich inzetten om de verkeersveiligheid op Aruba te verbeteren. Ernstige verkeersfeiten (onverzekerd rijden, rijden zonder rijbewijs en rijden onder invloed) worden altijd vervolgd. Vooral rijden onder invloed blijft een groot probleem op Aruba. Het OM kon de grote stroom aan alcoholmisdrijven niet kwijt op zittingen van het gerecht door een tekort aan zittingen en een tekort aan personeel bij het OM. Per 1 april 2024 heeft het OM een extra medewerker gekregen om de grote instroom aan alcoholmisdrijven in goede banen te leiden. Het OM heeft daarnaast voor ogen dat het Landsbesluit alcoholgehalte en de ministeriële regeling, die aanwijzen dat bloedonderzoeken alcoholgehalte uitsluitend door het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) worden uitgevoerd, aangepast worden zodat ook lokale laboratoria of laboratoria in de regio zodanige onderzoeken kunnen uitvoeren. Dit scheelt tijd en geld. Zulke laboratoria dienen wel geaccrediteerd te zijn en deskundig op het gebied van de bio-analyse.

Lokaal en in de regio voert het OM gesprekken met verschillende laboratoria die mogelijk aan deze criteria voldoen. De bereidheid in het investeren aan apparatuur is een factor die door hen in overweging wordt genomen. Ook beperkte wetgevingscapaciteit is een aspect waar rekening mee gehouden moet worden, waardoor dit onderwerp in 2024 wordt voortgezet.

IV DOORONTWIKKELING VAN DE ORGANISATIE

Het OM heeft voortdurend aandacht voor het verhogen van de efficiëntie en effectiviteit van de organisatie. In 2024 ligt de focus op het doorvoeren van verbeteringen binnen de bedrijfsprocessen teneinde een verdere professionalisering van de organisatie te bevorderen.

ICT-Informatisering en automatisering

Project PRIEM – conversie van RUBI naar PRIEM en Paga Bo Boet

Een adequaat en up-to-date bedrijfsprocessensysteem is een absoluut vereiste voor een professionele organisatie. Niet alleen voor het borgen van de kwaliteit van het primaire proces, maar ook voor het aanleveren van de juiste managementinformatie om het goede inzicht in het verloop van de bedrijfsvoering te krijgen.

Het *real time webbased* softwareprogramma Paga Bo Boet is begin 2023 gelanceerd. Het programma staat in verbinding met ACTpol, het informatiesysteem dat door de politie wordt gebruikt. Vanuit ACTpol worden oproepingsprocesverbalen in het programma geregistreerd, gecontroleerd en geïnd met als doel een snellere inning van boetes. Paga Bo Boet is sinds 1 maart 2023 in gebruik, maar is nog onvolledig. Zo ontbrak de executie module waardoor het OM sinds maart 2023 geen nieuwe vonnissen meer kon executeren. De executiemodule is inmiddels begin 2024 geïnstalleerd en werkt nog niet optimaal.

Het OM beschikt ook nog steeds niet over het bedrijfsprocessensysteem PRIEM 2.0. Bovendien is gebleken dat PRIEM in de huidige vorm geen volledig registratiesysteem is en minder compleet lijkt te zijn dan ons huidige bedrijfsprocessensysteem Rubi.² Het OM overweegt een evaluatie van PRIEM om te bezien in hoeverre PRIEM in de huidige vorm aan de OM-behoefte voldoet en of het een beter registratiesysteem is dan het huidige Rubi. Een tweede voorwaarde waaraan PRIEM moet voldoen is dat er voorafgaand aan de in gebruik name een volledige migratie van gegevens moet plaatsvinden. Dit is een vereiste om gegevens te kunnen delen met de andere landen binnen het Koninkrijk (zijnde een van de doelen van PRIEM) en derhalve een vanzelfsprekende voorwaarde. Het OM wil daarnaast voorkomen dat het zelf met twee halve systemen moet gaan werken; dat is niet efficiënt en vergt te veel van het beperkt aantal werknemers die met het systeem moeten werken. De ervaring leert dat het Paga Bo Boet-systeem vele technische problemen ondervindt en dat het OM dan erg afhankelijk is van de helpdesk op afstand en problemen vaak pas na dagen worden opgelost. Nu beschikt het OM over eigen IT in huis die een mogelijk technisch probleem in het Rubi-systeem direct zelf kan oplossen.

Project Decos JOIN

Met het zaakstelsel genaamd JOIN kan het OM al zijn ondersteunende processen efficiënter, sneller en transparanter uitvoeren. In samenwerking met ITP Caribbean is dit jaar geprojecteerd om de aanvraag voor dienstreizen te automatiseren zodat de desbetreffende medewerker via

² Rubi is sinds 21 november 2001 in gebruik bij het OM.

een link in JOIN deze aanvraag zelf kan doen. Ook wordt de mogelijkheid onderzocht voor een digitaal advocatenportaal, zodat advocaten zelf dossiers digitaal kunnen raadplegen, downloaden en uitprinten (via timemanagement). Dit bespaart niet alleen tijd voor de medewerkers die de dossiers uitprinten, maar bespaart de organisatie ook geld aangezien het uitprinten op kosten van het OM geschiedt.

Personeelszaken

Prestatiemanagement

Prestatiemanagement is een periodieke, systematische en objectieve manier om prestaties, kwaliteit en effectiviteit van elke werknemer te helpen optimaliseren en zo in overeenstemming te brengen met de missie, strategie en doelen van de organisatie. De focus ligt niet op zwakke punten, problemen en belemmeringen, maar op sterke punten en mogelijkheden ten behoeve van de persoonlijke groei en die van de organisatie. Vorig jaar was nog een proefjaar. In 2024 is gestart met de prestatie management-cyclus.

Interne groeimogelijkheden en balans in personeel

Het OM wil graag dat voor het personeel interne groeimogelijkheden zijn, zodat ervaren krachten voor het OM behouden kunnen blijven op het moment dat ze gereed zijn voor de volgende stap. Het concept formatieplan heeft daar ook rekening mee gehouden. Daarnaast heeft het OM te maken met een relatief grote groep uitgezonden officieren van justitie. Dit maakt de continuïteit binnen het OM enigszins kwetsbaar, doordat om de drie tot vijf jaar deze groep op wisselende momenten vervangen moet worden. Het OM heeft zich als doel gesteld om meer lokale officieren te werven, zodat de stabiliteit van het personeelsbestand daardoor meer gewaarborgd is en lokale collega's de kans hebben op een groeimogelijkheid.

Deskundigheid

Begin januari stond in het teken van een Kennisweek voor alle werknemers van het OM. In 4 dagdelen werd een presentatie dan wel een workshop georganiseerd. Daarnaast zijn als onderwerpen aan bod gekomen: de BCI, geheimhoudersgesprekken, het bewijsrecht en het vonnis. Dit jaar zullen ook (intern) een aantal "know-how-sessies" worden gegeven. Als eerste sessie op de planning staat cybersecurity-awareness; wat is malware, wat is spyware, hoe herken je dit en wat kun je daartegen doen? Nuttig voor op de werkvloer maar ook nuttig voor de bescherming persoonlijke apparaten.

Ook dit jaar wordt aan de hand van het cursusaanbod van de Stichting Studiecentrum Rechtspleging (SSR) bekeken aan welke cursussen behoefte is binnen de organisatie.

Het OM streeft er ook naar om aan te sluiten bij de opleidingen en cursussen die door het OM Carib worden aangeboden of gezamenlijke leergangen kunnen worden georganiseerd.

Integraal Veiligheidsplan

De organisatie is dit jaar voornemens om een aanvang te maken met het opstellen van beleid om de digitale en fysieke beveiliging van de organisatie te waarborgen. Fysieke beveiliging houdt onder meer in een clean desk policy waar niet alleen (deels) digitaal gewerkt wordt, maar ook dat aan het einde van de werkdag, dossiers en andere confidentiële documenten opgeborgen worden in daarvoor bestemde kasten. Men kan hierbij ook denken aan beveiligde werktelefoons en werklaptops en het *Cudalaunch* softwareprogramma dat buiten kantoor toegang verschaft tot de vaste werkcomputer. Bij digitale beveiliging gaat het bijvoorbeeld om autorisatie aan werknemers tot het gebruik van Cudalaunch en de registratie daarvan, zodat zicht is op wie hiervan gebruik maakt.

Medio vorig jaar heeft het Bedrijfshulpverlening (BHV) assessment op het OM plaatsgevonden. Het OM is nog in een pril stadium voor wat betreft het implementeren van een veiligheidsplan, waarin een duidelijke hulpverleningsstructuur dient te worden uitgewerkt in het geval een calamiteit zich voordoet op de werkvloer. Nog niet alle voorzieningen zijn aangeschaft. Door de Special Operation Training Unit (SOTU), die voorziet in BHV cursussen, is het OM geadviseerd om enkele aanpassingen te laten aanbrengen aan het gebouw. Het is ook aanbevolen om bepaalde materialen aan te schaffen, zoals bijvoorbeeld smoke detectors, een evacuatieladder, exitborden- en pijlen enzovoort.

Verzelfstandiging van het begrotingsbeheer van het OM

Ten behoeve van een efficiënte en effectieve uitvoering van de eigen begroting is het verzelfstandigen van het beheer van de begroting voor wat betreft het deel goederen en diensten een “must”. Het OM zal dit jaar dit project voortzetten met de nodige overleggen met Directie Financiën teneinde de reeds genomen besluiten van de ministerraad in de afgelopen jaren ook uit te voeren.